

CASTELL DE TAMARIT O TAMARIT?

Estem cansats de veure com determinats opuscles i guies turístiques, i també articles periodístics divulgatius, es refereixen al que avui dia resta de l'antic nucli urbà de Tamarit, com el Castell de Tamarit i no pas Tamarit o la Vila Closa de Tamarit, que encara seria més exacte⁽¹⁾.

Denominar «Castell de Tamarit» al que avui en dia resta dempeus del vell Tamarit és una incorrecció total, ja que el que actualment es conserva no és pas el castell sinó la Vila Closa, és a dir, el nucli medieval tancat per les muralles de l'època de Pere III, restaurades els segles XVI i XVII⁽²⁾.

Tamarit, certament, tenia castell, més ben dit, castells, perquè així era com els tamaritencs denominaven les cases dels seus dos senyors: castell de l'arquebisbe —la de l'arquebisbe— i castell del castlà —la del castlà—.

El castell per excel·lència, el castell a seques, era, però, la casa del castlà que, segons un inventari del 1567, tenia a la planta baixa una entrada amb el celler, la presó (element bàsic per merèixer el tractament de castell) i l'ascens a la planta primera on hi havia la sala, la cuina i tres cambres; completaven les dependències del conjunt «casteller» una cambra damunt la cuina, el rebost i la golfa.

El castell del castlà degué desaparèixer, com tantes altres cases de Tamarit, durant la guerra dels Segadors —tot i que no ho podem assegurar—, però sí que tenim la certesa que la segona meitat del segle XVIII, només en

(1) Si pel que fa a la Vila Closa algú dubta, li recomanem llegir «El nucli urbà de Tamarit» de Salvador-J. ROVIRA, dins *Tamarit*, Altafulla, Centre d'Estudis d'Altafulla, 1992, pp. 61-67.

(2) Per si algun lector pensa que ens inventem el topònim, direm que hom el pot trobat citat abastament en la documentació tamaritenca del segle XV fins al XIX.

quedava el record en la memòria popular i el solar damunt el qual havia estat bastit.

El 17 de setembre del 1797, Joan de Suelves i de Montserrat, sisè marquès de Tamarit, es decidí a donar utilitat al solar del desaparegut castell i el cedí a Ramon Oliver, pagès de Tamarit, per l'entrada d'un parell de gallines i el cens anual d'un sou. El marquès, per fer l'establiment, posà la condició que «sempre esdevindrà lo cas que jo [Joan de Suelves i de Montserrat] o los meus volguessim reedificar aquell castell que ans ocupava lo dit pati y sos anexos, hage y dega dit adquisidor de dexar vàcua y expedida la dita casa fabricadora a favor de mi o dels meus, pagant a est tot lo valor tindrà aquella, evaluada per mestres ab tot idòneos de aquellas obras, fustas, ferros y demás»⁽³⁾.

Esperem que aquestes ratlles serveixin per quelcom i que almenys els lectors dels Estudis Altafullencs, quan vulguin fer referència a Tamarit, ho facin correctament, és a dir, parlant o escrivint de Tamarit o de la Vila Closa de Tamarit i mai del Castell de Tamarit (tret, és clar, que es refereixin a la casa del castlà) ja que aquesta terminologia, com hem intentat demostrar, no és correcta.

Creiem, particularment, ja que avui la Vila Closa es confon amb Tamarit, per tal com és l'única part del conjunt urbà tamaritenc que ens ha arribat, que la fórmula més adequada per referir-se a l'indret és Tamarit per la qual cosa proposem dir Tamarit i prou al que ens resta del cor de l'antic municipi de Tamarit de Mar.

Salvador-J. Rovira i Gómez

(3) AHT (Arxiu Històric de Tarragona), Man. Not. 4.422, f. 298.